

Mål och budget 2026 med plan för 2027- 2029

Kommunfullmäktige 2025-06-09

Mål och budget 2026 med plan för 2027-2029

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Politisk ledning	3
Organisationsöversikt	3
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	5
Ledningsmodell.....	5
Ekonomisk styrning	5
Uppföljning	5
Intern kontroll	6
Budgetprocessen 2025.....	6
God ekonomisk hushållning och finansiella mål	7
Kommunövergripande strategier och mål.....	7
Prioriterade mål	11
Medarbetare och kompetensförsörjning	12
Planeringsförutsättningar inför budget 2026 med plan 2027–2029	13
Ekonomi och konjunkturutveckling.....	13
Befolkningsutveckling	13
Befolkningsprognos	13
Bostadsförsörjning	14
Lokalförsörjning	14
Skatteintäkter och generella bidrag	14
Skattesats	15
Begravningsavgift	16
Ekonomiska förutsättningar	16
Nettokostnadsavvikelse.....	18
Känslighetsanalys	19
Driftramar 2026 med plan 2027–2029.....	20
Förutsättningar för tekniska ramar	20
Beslutad driftsbudget 2026 med plan 2027–2029.....	22
Beslutade prioriteringar	22
Investeringsramar 2026 med plan 2027–2029.....	23
Förutsättningar för investeringsramar	23
Investeringsramar 2026 med plan 2027–2029.....	24
Majoritetens förslag till investeringsramar år 2026 med plan 2027–2029 för skattefinansierade investeringar	24
Beslutade investeringsramar 2026 med plan 2027–2029 för taxefinansierade investeringar	25

Inledning

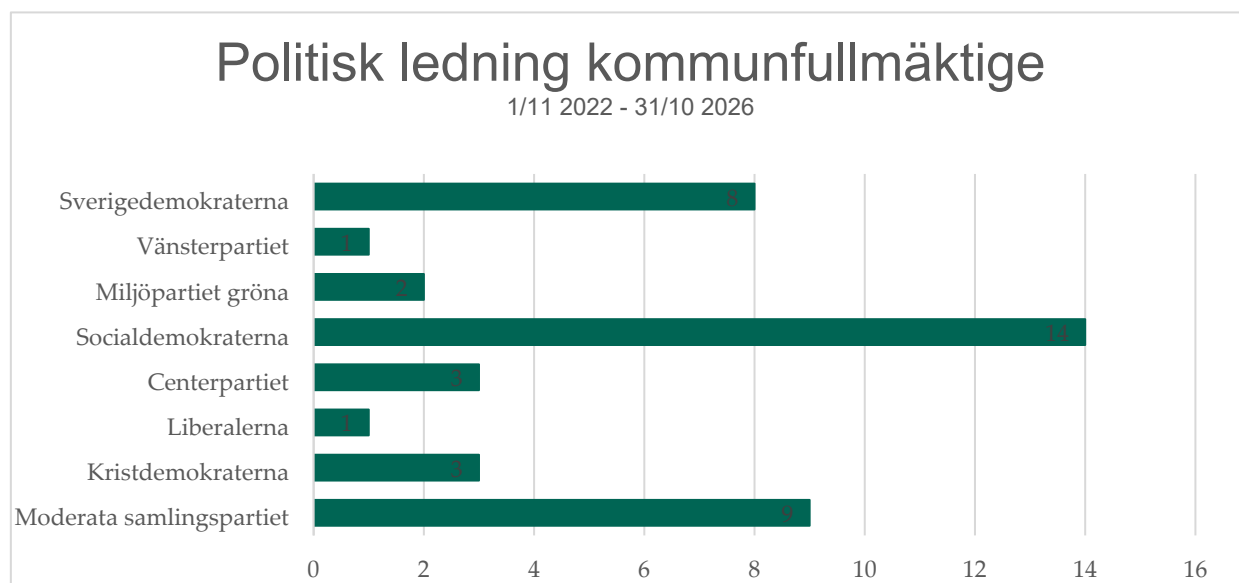
Budgeten är framtagen för år 2026 med plan för år 2027–2029. Budgeten handlar om hur kommunen ska möta invånarnas behov av boende, utbildning, arbete och upplevelser. Här beskrivs bland annat hur skattemedlen ska användas, vilka prioriteringar kommunen väljer att göra och vad kommuninvånarna kan förvänta sig av kommunen framöver. Här bestäms övergripande mål, skattesats, nivåer på ramar och hur resurserna ska fördelas. Mål och budget är kommunens huvudsakliga verktyg för planering och styrning av verksamheterna. Den innehåller både drift- och investeringsbudget.

Mål och budget är det styrdokumentet där planen för resursfördelningen mellan nämnderna och inriktningar på verksamheter och investeringar de fyra kommande åren anges.

Nämndernas ekonomiska ramar för åren 2026–2029 beslutas på kommunfullmäktiges möte 9 juni 2025.

Politisk ledning

Sedan valet 2022 styrs Tranås kommun av Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna, med stöd av Sverigedemokraterna. Dessa partier har ingått valteknisk samverkan. Detsamma gäller för oppositionspartierna Socialdemokraterna, Centerpartiet, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

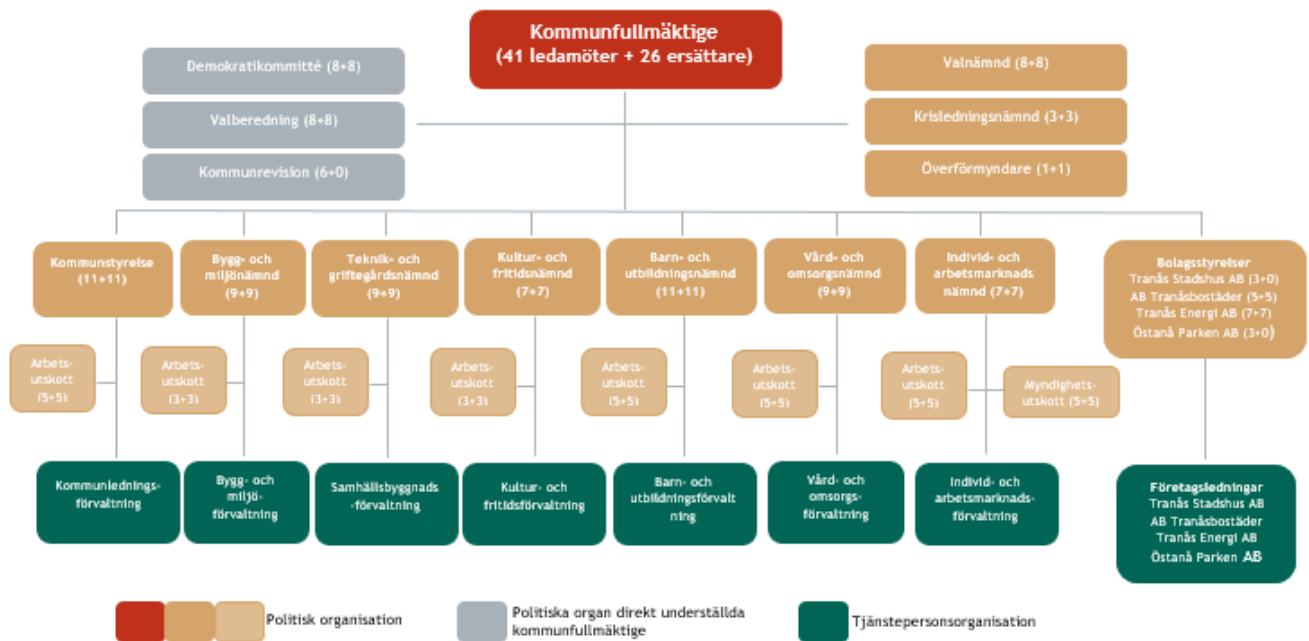

Bilden ovan visar mandatfördelningen i kommunfullmäktige.

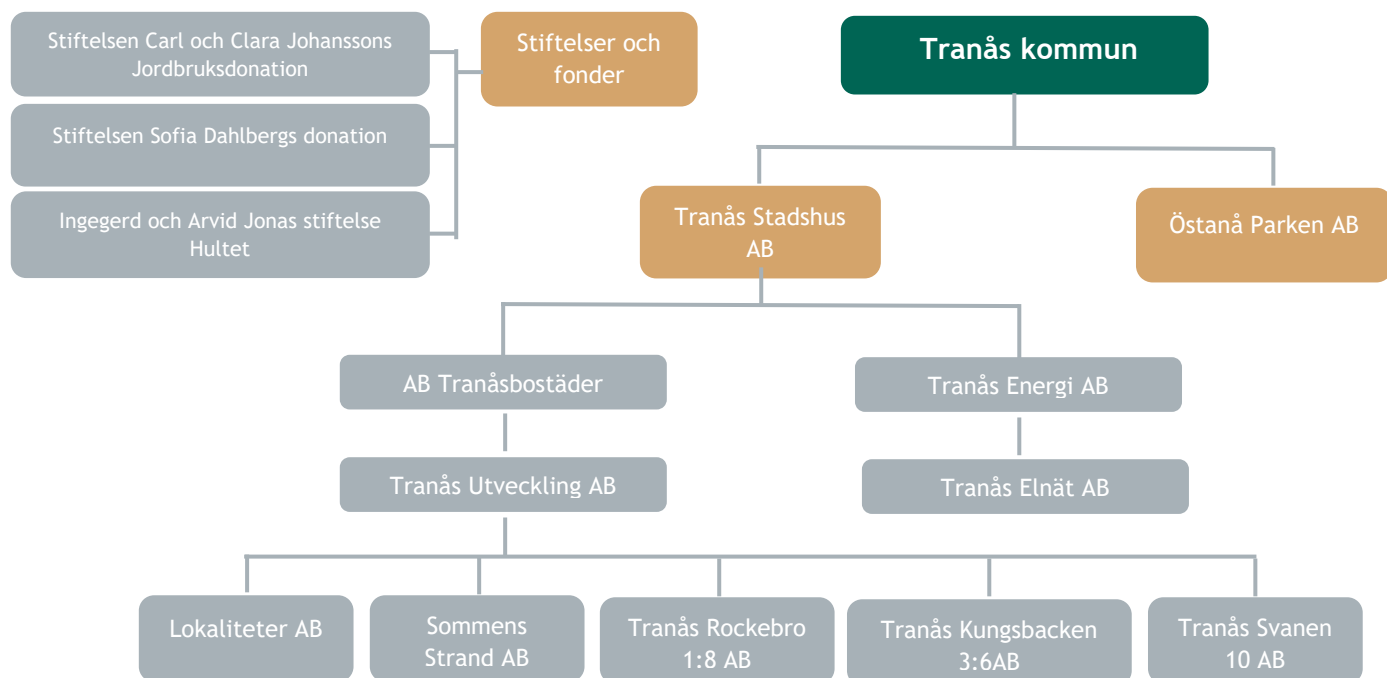
Organisationsöversikt

Under kommunfullmäktige finns sju nämnder. Dessutom är Tranås kommun ägare till Tranås Stads-
hus AB där dotterbolagen AB Tranåsbostäder och Tranås Energi AB ingår, vilket omnämns som
Stadshuskoncernen. Kommunen äger även bolaget Östanå Parken AB. Tranås kommun tillsammans
med Stadshuskoncernen och Östanå Parken AB utgör Kommunkoncernen.

Mål och budget 2026 med plan för 2027-2029

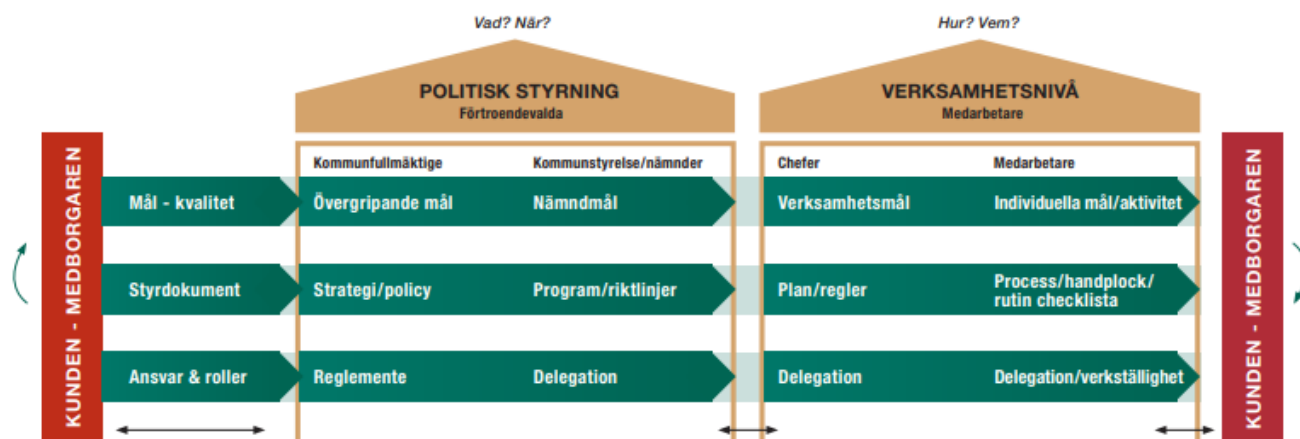
Organisationsschemat nedan visar vilka bolag Tranås kommun äger samt företag där kommunen har ägarintresse i. Stiftelserna och fonden är fristående men kommunen förvaltar dem.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Ledningsmodell

Kommunens utveckling ska bygga på god insyn och hög delaktighet i såväl beslutsprocess som genomförande. Alla relationer såväl mellan politik och verksamhet, såväl som mellan medarbetare och kund ska präglas av dialog och samverkan.

Tranås kommuns ledningsmodell är ett kommunövergripande ramverk för ledning och styrning, som gäller såväl förtroendevalda som medarbetare. Utgångspunkten är att leverera bästa möjliga kvalitet till kunden, i förhållande till tillgängliga resurser och uppsatta mål.

Syftet med ledningsmodellen är att säkerställa att verksamhet styrs utifrån lagar och krav, politisk inriktning, att fastställda mål uppfylls samt att skattemedel används på bästa tänkbara sätt. Ledningsmodellen i sig är neutral och fungerar över tid, oavsett den politiska majoriteten.

Ekonomisk styrning

Den ekonomiska styrningen utförs genom att fatta beslut om budget, ekonomiska mål och uppföljning. Uppföljning sker genom delårsrapporter och årsredovisning. Varje år i samband med budget fastställer kommunfullmäktige de finansiella mål och strategier som ligger till grund för uppföljning och värdering av god ekonomisk hushållning.

I fullmäktigebudgeten fastställs budgetanslag för nämnderna som en budgettram. Fullmäktigebudgeten utgör en rambudget och är bindande vad avser såväl nettoanslag som mål och riktlinjer. Enligt Kommunallagen (2017:725) ska kommunfullmäktige fastställa budget för nästkommande år innan november månads utgång.

Med utgångspunkt från respektive nämnds reglemente och uppdrag utarbetar varje nämnd sin utvecklingsstrategi med mål och indikatorer för resultatuppföljning i form av en verksamhetsplan. Verksamhetsplanen innehåller även uppdragsbeskrivning och omvärldsanalys med drift- och investeringsramar samt resultat- och finansieringsbudget (räkenskaper). Planen utgör underlag för styrning av verksamheterna.

Hantering av budget för helägda kommunala bolag regleras i ägardirektiv via avkastningskrav. Ägar-dialog hålls mellan kommunstyrelsen och bolagen under februari/mars varje år. Kommunfullmäktige tar beslut om ägardirektiv i maj.

Uppföljning

Uppföljning liksom helårsprognos för verksamhet och ekonomi avrapporteras till kommunstyrelsen vid fem tillfällen varje verksamhetsår: mars, maj, augusti (delårsrapport), oktober och december

(årsbokslut). Vid dessa rapporteringstillfällen ingår även Stadshuskoncernen. Delårsrapporten och årsbokslutet går vidare till kommunfullmäktige. Varje förvaltning och bolag ska dock göra uppföljning månatligen.

Intern kontroll

Varje nämnd och bolag ansvarar för att regelbundet följa upp sin verksamhet utifrån mål, resultat, kvalitet, personal, ekonomi samt intern kontroll inom sitt område. Risker som har identifierats i verksamheten ska lyftas fram och bedömas enligt en särskild rutin.

Genom uppsiktsplikt har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar och en samordnande roll för intern kontroll inom hela kommunen. Kommunstyrelsen fastställer varje år gemensamma obligatoriska kontrollmoment som gäller för samtliga nämnder. Rapportering av intern kontroll ska ske till kommunstyrelsen senast den 1 mars varje år.

Budgetprocessen 2025

Budgetprocessen är en antagen riktlinje med syfte att reglera de delar av ekonomihanteringen som innefattar budgetprocessen och dess uppföljning. Under 2024 och 2025 har Tranås kommun deltagit i SKR:s projekt för resursfördelning med prislappar. I och med projektet har kommunstyrelsen tagit beslut om avsteg från nuvarande beslutade riktlinjer och en tillfällig process som förbereder för att kommunfullmäktige ska ta beslut om budget i juni 2025. Under hösten kommer ekonomiavdelningen ta fram ett reviderat förslag på budgetprocess för beslut i fullmäktige.

Årets budgetprocess innebär ett förändrat upplägg jämfört med tidigare år, nämndernas preliminära ramar har räknats fram utifrån SKR:s resursfördelningsmodell och benämns som tekniska ramar. Efter information om tekniska ramar till kommunstyrelsens arbetsutskott och kommunstyrelsen har respektive nämnd tagit fram ett underlag som beskriver konsekvenser av tekniska ramar och lyft fram underlag för prioriteringar. Respektive nämnd beslutar om sina prioriteringsunderlag, vilka därefter behandlas i budgetberedningen i slutet av april, följt av framtagande och presentation av politiska budgetförslag inför budgetbeslut i kommunfullmäktige i juni. Efter fullmäktiges beslut ska respektive nämnd arbeta fram verksamhetsplaner och ta beslut om verksamhetsplan och budget senast i oktober.

I fullmäktiges budgetbeslut fastställs anslag till nämnderna som en budgetram uttryckt i nettokostnader. Fullmäktigebudgeten utgör en rambudget och är bindande vad avser såväl nettoanslag som mål och riktlinjer. Enligt Kommunallagen ska kommunfullmäktige fastställa budget för nästkommande år innan november månads utgång. Hantering av budget för helägda kommunala bolag regleras i ägardirektiv via avkastningskrav. Ägardialog hålls mellan kommunstyrelsen och bolagen under februari/mars varje år. Kommunfullmäktige tar beslut om ägardirektiv i maj.

Budgetprocessen för framtagande av budget 2026 med plan 2027-2029 ser i detalj ut enligt följande:

Uppsiktsplikt

Enligt kommunallagen 6 kap §1 ska kommunstyrelsen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas och bolagens verksamhet. Kommunstyrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan ha inverkan på kommunens ekonomiska ställning samt hos fullmäktige göra de framställningar som behövs. Uppsiktsplikten fullföljs bland annat genom, dialog med nämnderna, ekonomisk information till kommunstyrelsen samt särskilda direktiv.

God ekonomisk hushållning och finansiella mål

God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomi och verksamhet både i ett kortare och längre tidsperspektiv. Det förutsätter ett långsiktigt tänkande. För att säkerställa en långsiktig och hållbar ekonomi krävs det att varje generation står för de kostnader de ger upphov till. I annat fall kommer morgondagens kommuninvånare att få betala, inte bara för den verksamhet de själva konsumerar, utan även för tidigare generationers överkonsumtion. Tranås kommun ska, som ansvarig för medborgarnas skattepengar, sträva efter att dessa används kostnadseffektivt och ändamålsenligt.

För att nå en god och hållbar ekonomisk hushållning har kommunen definierat finansiella nyckeltal och prioriterade mål som utgår från Tranås kommuns vision och hållbarhetsstrategier.

Finansiella mål Tranås kommun

Kommunens soliditet inklusive pensionsskuld som ansvarsförbindelse ska uppgå till minst 20 procent.

Årets resultat ska under en treårsperiod uppgå till minst två procent av skatteintäkter och bidrag.

Vid konflikt mellan verksamhetsmål och ekonomiska resurser gäller att nämndernas och förvaltningarnas nettokostnader sammantaget ryms inom tilldelade budgetramar.

Finansiella mål Tranås kommunkoncern

Kommunens soliditet inklusive pensionsskuld som ansvarsförbindelse ska uppgå till minst 12 procent.

Bolagen inom Stadshuskoncernen ska generera resultat som möjliggör koncernbidrag eller utdelning till moderbolaget Tranås Stadshus AB för att täcka moderbolagets kostnader och utdelning till Tranås kommun.

God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv tar sikte på kommunens förmåga att driva verksamheten på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Kommunfullmäktige har beslutat om tre hållbarhetsstrategier för Tranås kommun: Inriktning för tillväxt, Strategi för social hållbarhet och Strategi för ekologisk hållbarhet som visar hur Tranås kommun ska ta initiativet till att växa framöver samt hur kommunvisionen ska uppnås. Utifrån dessa strategier har fem prioriterade mål formulerats som beskrivs i nästa avsnitt "Kommunövergripande strategier och mål".

Kommunövergripande strategier och mål

Tranås kommun möter invånarnas förväntan på kvalitet, service och en verksamhet där ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet genomsyrar det vi gör.

De prioriterade målen beskriver långsiktiga effekter och resultat i vad som ska genomföras. De utgör en grund för nämndernas och bolagens verksamhetsplaner och handlar om att uttrycka hur Tranås kommun möter invånarnas förväntan på kvalitet i kommunens verksamheter. Det vill säga att vi gör rätt saker till rätt kostnad vid rätt tillfälle.

Alla mål hänger ihop

De prioriterade målen kopplar till de Globala målen, Agenda 2030. FN antog den 25 september 2015 tillsammans med världens ledare 17 globala hållbarhetsmål som syftar till att skapa en hållbar utveckling som innebär att vi tillgodoser dagens behov i samhället utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Agenda 2030 integreras i målstyrningen så vi kan utveckla Tranås kommun och växa på ett hållbart sätt (ekonomiskt, socialt och ekologiskt). De lokala och globala målen hänger ihop och finns som stöd i vår planering för att säkerställa att vi gör rätt saker för de som bor och verkar i Tranås kommun både nu och i framtiden.

Vision 2040 - Tranås tar initiativet

Tranås kommun är en handlingskraftig kommun som ska nå minst 25 000 invånare år 2040. Tranås är platsen där handlingskraft går hand i hand med en välkomnande atmosfär och en aktiv livsstil. Det är ett medmänskligt och smart samhälle, som växer på ett hållbart sätt i balans med sina naturtillgångar. Goda kommunikationer suddar ut gränser mellan stad, landsbygd och omvärld och banar väg för attraktiva boendemiljöer nära skog, sjö och öppna landskap. Det är en idealisk livsmiljö, där vi kreativa kommuninvånare med gemensamma krafter utvecklar våra styrkor och formar vår framtid.

Tranås kommuns hållbarhetsstrategier

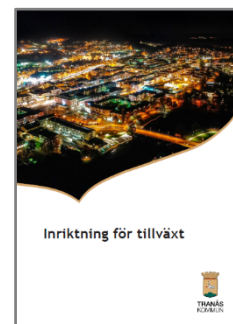
Inriktning för tillväxt, Strategi för social hållbarhet och Strategi för ekologisk hållbarhet visar hur Tranås kommun ska ta initiativet till att växa framöver samt hur kommunvisionen ska uppnås.

Inriktning för tillväxt

För att säkra Tranås kommuns framtid är det viktigt att vi fortsätter att växa. När staden och kommunen blir större, ökar våra möjligheter att agera till förmån för våra invånare i olika sammanhang. Samhällsutvecklingen pekar också mot att små kommuner har svårare att upprätthålla kompetenser och verksamheter utifrån de ekonomiska resurserna.

En befolkningstillväxt är positivt för varumärket Tranås kommun. Emellertid är bilden totalt sett i riket den att kommuner med befolkningstillväxt i allmänhet har bättre ekonomi än kommuner med stagnerande eller minskande befolkning. Befolkningstillväxt innebär också kostnader för kommunen. Att såväl kommun, näringsliv, organisationer och kommun-invånare stärker sin ekonomiska kapacitet relativt omvärlden utgör en grund för ett gott liv i Tranås kommun, där det finns resurser för näringsliv och privatliv att blomstra, ge förutsättningar för en bra välfärd och där alla parter i kommunen kan investera i framtiden. Befolkningstillväxten och den ekonomiska tillväxten behöver ske genom en väl balanserad tillväxt, beaktat social och miljömässig hållbarhet, för att bygga Tranås kommun riktigt stark nu och i framtiden.

Tranås kommun har de senaste dryga 10 åren vuxit med över 1 000 invånare och har nu ca 19 000 invånare. Tillväxtmål, stadsvision, ledstjärna samt olika satsningar i spåren av dessa har utgjort grunden för den tillväxten. Mycket av detta har varit positivt och lovar gott inför framtiden. Samtidigt står vi för utmaningar när det gäller socioekonomi och demografi. Därför är det viktigt att fortsätta att sträva efter att öka antalet invånare i arbetsför ålder som också är i arbete.

Social hållbarhet

Den sociala hållbarhetsdimensionen utgår från alla människors lika värde. Utbildning, arbete, inkomst och kreativitet påverkar invånarnas välmående och är en förutsättning för en växande kommun. Det vi gör idag har betydelse för kommande generationers möjligheter till ett bra liv i Tranås kommun.

Social hållbarhet skapas genom samverkan där vi skapar samhällseliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen under hela livet. Ett samhälle med hög tolerans, där människors lika värde står i centrum vilket kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen.

Strategin pekar ut vilken riktning som Tranås kommun ska ta inom social hållbarhet till 2035. Strategin innefattar sex målområden vilka medverkar till att uppnå de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 samt de nationella folkhälsomålen;

1. Det tidiga livet
2. Utbildning, arbete & sysselsättning
3. Boende & närmiljö
4. Levnadsvanor
5. Jämställda & jämlika villkor

6. Trygghet, inflytande & delaktighet

Ekologisk hållbarhet

Tranås kommun är en hållbar kommun vilket innebär att miljö och klimatarbete värderas högt. Strategi för ekologisk hållbarhet anger vilken riktning klimat- och miljöarbetet ska ha till 2035. Fyra fokusområden är utpekade: vår livsmiljö, klimat- och energi, boende och kommunens utveckling, samt avfall och konsumtion.

Kommunens miljö- och klimatarbete utgår från de nationella miljökvalitetsmålen och de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Ekologisk hållbarhet handlar om att vårda naturresurser långsiktigt så att de kan fortsätta försörja mänskligheten och de kommande generationerna med det som behövs. Produktion av varor och tjänster får inte kompromissa med ekosystemens bärförmåga, det vill säga naturen måste hinna återskapa uttagna resurser. Därför behöver vi värna den biologiska mångfalden och naturmiljön, bevara ekosystemens långsiktiga produktionsförmåga och trygga en god hushållning av naturresurserna.

Hur mår Tranås?

Rapporten "Hur mår Tranås?" avser att ge en bild av hur det geografiska Tranås kommun mår. Rapporten bygger på de mål och inriktningar som finns i strategi för social hållbarhet, strategi för ekologisk hållbarhet samt inriktning för tillväxt. Uppföljning sker en gång om året och 2024 var första året som rapporten sattes ihop till ett dokument.

Prioriterade mål

Kommunfullmäktige beslutade i november 2023 om fem prioriterade mål som är särskilt viktiga för Tranås kommuns utveckling kommande år. Målen kopplar till de tre hållbarhetsstrategierna. Alla kommunens verksamheter och bolag ska medverka till att de fem prioriterade målen nås. Indikatorer, vilka framgår nedan, finns kopplade till respektive mål för att kunna bedöma måluppfyllnad. Om behov finns kan indikatorerna komma att bytas ut.

Fler kommuninvånare i arbetsförålder som också är i arbete

Indikatorer och önskad utveckling:

Antal kommuninvånare i åldersgruppen 30–50 år, ska öka

Andelen kommuninvånare i åldersgruppen 30–50 år, ska öka

Arbetslösheten hos kommuninvånare i åldersgruppen 30–50 år, ska minska

Arbetslösheten i Tranås kommun ska vara lägre än rikets

Förbättrad psykisk och fysisk hälsa hos barn och unga

Indikatorer och önskad utveckling:

Antal deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/invånare 7–20 år, ska öka

Andelen ”Jag kan alltid lita på någon vuxen i skolan när det verkligen gäller” ska öka

Minskade koldioxidutsläpp

Indikatorer och önskad utveckling:

Antal el- och gasfordon i Tranås kommun ska öka

Antal ton växthusgasutsläpp per person i Tranås kommun ska minska

Ökad tillgång till rätt kompetens

Indikatorer och önskad utveckling:

Andelen invånare med eftergymnasial utbildning ska öka

Utfallet i ”Attraktiv arbetsgivarindex” ska öka

Antal personalavgångar ska minska

Ökad upplevd och faktisk trygghet

Indikatorer och önskad utveckling:

Antal anmälda våldsbrott ska minska

Andelen medborgare som känner sig trygga utomhus där de bor när det är mörkt ute, ska öka

Andelen invånare med avsaknad av tillit till andra ska minska

Kommunens nämnder och styrelser arbete för måluppfyllelse

Kommunens nämnder och styrelser medverkar till måluppfyllelse av de prioriterade målen genom att i verksamhetsplanen definiera vad verksamheten ska arbeta mot i form av mål, aktiviteter och indikatorer som är anpassade till den egna verksamheten.

Medarbetare och kompetensförsörjning

I Tranås kommun är medarbetarna arbetsgivarens största resurs och tillgång för att kunna ge en god service och utveckling till kommuninvånarna. Det är därför viktigt att fortsatt arbeta med kompetensutveckling och en god arbetsmiljö för att verksamheterna ska kunna utvecklas och möta de krav som ställs på förändring, utveckling och specialisering samtidigt. Kompetensutveckling och en god arbetsmiljö är även viktigt för att behålla den kompetens som redan finns i organisationen och för att verka för att medarbetarna i så hög utsträckning som möjligt arbetar heltid samt att sjukskrivningstalen är låga.

Utmaningen med kompetensförsörjning kommer att fortsätta. Det ökade personalbehovet ses fortsatt som en av kommunernas största utmaningar, vilket också ökar konkurrensen om personalen på arbetsmarknaden. Tillgången på personal förväntas inte öka i samma takt och utsträckning som behovet av kommunal service ökar. Det ställer stora krav på att arbetsgivaren fortsätter att arbeta med kompetensutveckling och arbetsmiljöarbete för att kunna utveckla verksamheterna och möta de krav som ställs på förändring, utveckling och specialisering. Som arbetsgivare är det därför viktigt att arbeta för att vara en attraktiv arbetsgivare samtidigt som medarbetares välbefinnande och hälsa värnas. Det är viktigt för att attrahera nya medarbetare och för att de som redan arbetar i kommunen ska trivas och vilja stanna kvar.

I arbetet med medarbetarnas välbefinnande sker olika former av uppföljningar mellan chef och medarbetare så som dialog mellan chef och medarbetare under medarbetar- och lönesamtal, hälsosamtal och avstämningar. Arbetsplatsträffar sker kontinuerligt där hela arbetsgruppen diskuterar verksamhetsspecifika ärenden och arbetsmiljöfrågor. De flesta arbetsplatser har uppdragsbeskrivningar för samtliga medarbetare. Det är ett viktigt verktyg för att skapa en tydlighet för medarbetare och chef och målsättningen är att samtliga medarbetare ska ha en individuell uppdragsbeskrivning.

Nyckeltal nuläge Tranås kommun (2025-03)	Kvinnor	Män	Totalt
Antal anställda (st)	1 334	346	1 680
Andelen heltidsanställda (%)	75,3 %	94,0 %	79,4 %
Sjukfrånvaro total (%)	7,06 %	4,22 %	6,36 %
Sjukfrånvaro kort (dag 2–14) (%)	2,92 %	2,38 %	2,79 %
Sjukfrånvaro lång (>181 dagar) (%)	1,69 %	0,65 %	1,43 %

Planeringsförutsättningar inför budget 2026 med plan 2027–2029

Ekonomi och konjunkturutveckling

Det osäkra världsläget påverkar ekonomin. I början av årets sågs en svag återhämtning av svensk konjunktur men nu, bland annat till följd av tvära kast i amerikansk handelspolitik, förväntas lågkonjunkturen hålla i sig längre. SKR skriver att de föreslagna amerikanska tullarna riskerar att bromsa den globala handeln. För svensk del handlar det om att exporten dämpas, BNP-tillväxten blir svagare, och arbetsmarknaden försvagas. Detta påverkar Sveriges kommuner genom att skatteunderlaget, som till stor del drivs av löneutveckling och sysselsättning, växer långsammare än tidigare beräknat.

Konjunkturinstitutet skrev i slutet av mars att osäkerhet om den framtida ekonomiska utvecklingen i Sverige håller tillbaka både konsumtion och investeringar. Osäkerheten gör dessutom att det finns en risk att den svaga konjunkturutvecklingen fortsätter längre än vad som prognosticeras.

Befolkningsutveckling

Sedan 2020 har Tranås kommun haft en negativ befolkningstrend. Under förra året minskade befolkningen i Tranås kommun med 151 personer till 18 604 invånare. Minskningen beror delvis på ett födelseunderskott men även på grund av ett negativt flyttnetto. Den fortsatta nationella trenden med ett lågt antal födda, som funnits sedan 2022, bedöms av Statistiska centralbyrån (SCB) att hålla i sig ett antal år, så även i Tranås kommun som sedan länge haft ett negativt födelsenetto (fler döda än födda) vilket beror på kommunens åldersstruktur med en hög andel äldre. Detta innebär att en befolkningstillväxt framledes förutsätter ett inflyttningsöverskott (fler flyttar in än flyttar ut).

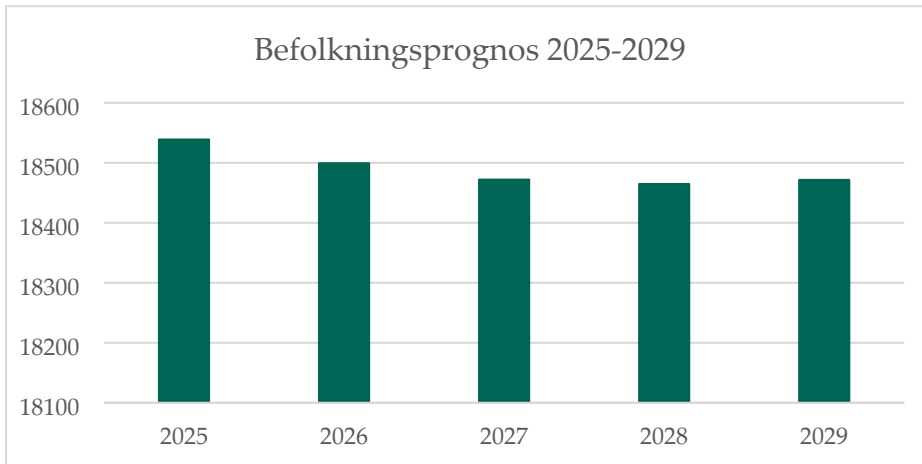

Diagrammet visar kommunens befolkningsutveckling från 2014 till 2024.

Tranås kommun är inte ensam med negativ befolkningsutveckling. Under 2024 minskade befolkningen i 169 av Sveriges kommuner. Av länets 13 kommuner minskade befolkningen i sju av dem.

Befolkningsprognos

Tranås kommun har tagit fram en egen befolkningsprognos. Prognosen följer den nationella trenden med minskad befolkning, ökat antal äldre och minskat antal barn till följd av lägre barnafödande. I prognosen tas hänsyn till att nya bostadsområden som på sikt förväntas leda till inflyttning.

Diagrammet visar kommunens befolkningsprognos för åren 2025–2029.

Bostadsförsörjning

Bostadsbeståndet i kommunen har de senaste tio åren ökat med ungefär 60 bostäder om året inklusive särskilda boenden. Planeringen framåt omfattar tomter för cirka 50 bostäder om året de kommande tio åren. Nya bostadsområden planeras bland annat i Lindelund (Tostås), Junkaremålens backar och Skoboviken södra. Sedan tidigare finns tomter till försäljning i Norraby, Gripenberg, Linderås och Sommen.

Lokalförsörjning

I takt med att den demografiska utvecklingen förändras har Tranås kommuns befolkningsprognoser justerats nedåt. Det låga antalet födda barn innebär att kommunen måste se över behovet av verksamhetslokaler för att anpassa sig efter dessa förändringar. Som en del av detta har barn- och utbildningsnämnden beslutat att lägga ner Åsvallehults förskola hösten 2025, samt Junkaremålens förskola hösten 2026.

Junkaremålsskolan F-6 och den anpassade grundskolan togs i bruk under höstterminen 2024. Vid årsskiftet 2024/2025 stod Kungshöjdens förskola klar. I samband med det stängdes Bergets förskola för att flytta verksamheten till den nya förskolan. Granelundsskolan kommer att tas i bruk hösten 2025. Norrskolan läggs ner och eleverna flyttar till Granelundsskolan. Norrskolans lokaler anpassas för Vux Tranås som flyttar in i februari 2026.

Byggnationen av Aspagården har försenats på grund av ett överklagande av projektet till Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Den nya tidsplanen innebär att byggnationen förväntas vara färdigställd i början av 2027. Även Parkgården beräknas stå klar under samma period.

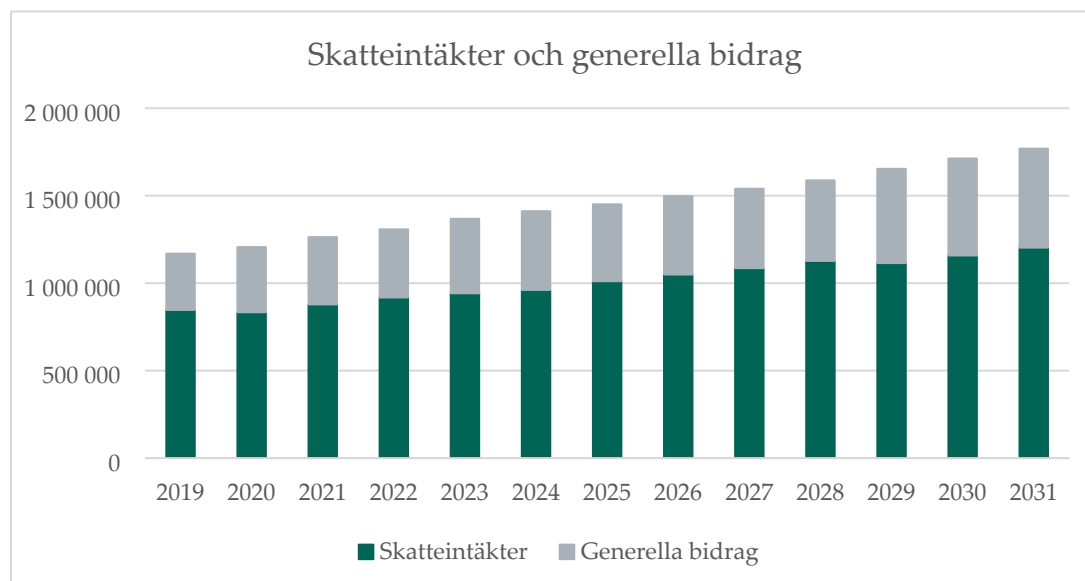
Kommunfullmäktige har godkänt investeringar för att säkerställa samhällsviktiga funktioner. Det inkluderar utbyggnad av ett tillagningskök på Råsvägens särskilda boende samt ombyggnad av ett tillagningskök på Fröafallsskolan, för att kunna upprätthålla måltidsverksamheten under krissituationer. Projektet beräknas vara klart år 2027.

När det gäller behovet av platser inom särskilt boende och korttidsboende bedöms det att det nuvarande beståndet av lägenheter kommer att räcka för att möta det framtida behovet, trots det ökade antalet äldre enligt befolkningsprognosen.

Skatteintäkter och generella bidrag

SKR:s februariprognos spår ett svagare skatteunderlag för perioden fram till 2028 än tidigare prognoser, främst under senare delen av prognosperioden. Efter det svaga 2024 stärks konjunkturen och skatteunderlaget ökar i linje med det historiska genomsnittet.

Nedan diagram visar utvecklingen av Tranås kommuns skatteintäkter och generella bidrag åren 2018–2024 samt förväntad utveckling åren 2025–2031. Kommunens egen skattesats samt antalet kommuninvånare är det som främst påverkar kommunens utveckling av skatteintäkter. Skatteintäkter och generella bidrag utgör ungefär 75 procent av kommunens totala intäkter.

Diagrammet visar kommunens utveckling av skatteintäkter och generella bidrag. Intäkterna mellan åren 2025–2031 kommer från SKR:s skatteunderlagsprognos 2025-02-25, med befolkningsprognosen som beskrivs tidigare stycke.

Skattesats

Tabellen nedan visar skattesatser för kommunerna i Jönköpings län för åren 2021–2025. Skattesatsen för Tranås kommun 2025 är 22,01 %.

	2021	2022	2023	2024	2025
Vaggeryd	21,49	21,49	21,49	21,49	21,49
Värnamo	21,52	21,52	21,52	21,52	21,52
Jönköping	21,64	21,64	21,64	21,64	21,64
Sävsjö	21,92	21,92	21,92	21,92	21,92
Gislaved	21,99	21,99	21,99	21,99	21,99
Vetlanda	22,01	22,01	22,01	22,01	22,01
Tranås	22,01	22,11	22,01	22,01	22,01
Aneby	22,09	22,09	22,09	22,09	22,09
Habo	22,17	22,17	22,17	22,17	22,17
Gnosjö	22,24	22,24	22,24	22,24	22,24
Eksjö	22,26	22,26	22,26	22,26	22,26
Mullsjö	22,34	22,34	22,34	22,34	22,34
Nässjö	22,54	22,34	22,54	22,54	22,54

Begravningsavgift

Begravningsavgiften för Tranås kommun är 0,275 % år 2025. Tabellen visar begravningsavgiften för de fem senaste åren.

	2021	2022	2023	2024	2025
Stockholm	0,065	0,065	0,065	0,065	0,07
Svenska kyrkan	0,253	0,261	0,258	0,277	0,293
Tranås	0,24	0,14	0,25	0,26	0,275

Ekonomiska förutsättningar

Bokslut 2024

Tranås kommuns resultat var 12,2 mkr, vilket var 10,9 mkr bättre än det budgeterade resultatet på 1,3 mkr. Resultatet innebar ett utfall på 0,9 procent av skatteintäkter och generella bidrag. Totalt hade nämnderna en positiv budgetavvikelse om 0,7 mkr. Finansverksamheten hade en positiv budgetavvikelse om 9,3 mkr, vilket främst berodde på realiserad vinst på placerade medel och högre skatteintäkter än budgeterat.

Kommunkoncernen redovisade en förlust efter koncernelimineringar på -22,9 mkr. Av de kommunala bolagen hade Tranås Energi AB ett tufft ekonomiskt år med för låga elpriser i kombination med en för hög kostnad för trädbränsle.

Investeringsvolymen i kommunkoncernen var 514 mkr varav kommunala bolagen AB Tranåsbostäder och Tranås Energi AB står för 400 mkr. I fastighetsbolaget pågår exempelvis nybyggnation av två grundskolor; Junkaremålsskolan och Granelundsskolan varav Junkaremålsskolan färdigställdes under 2024.

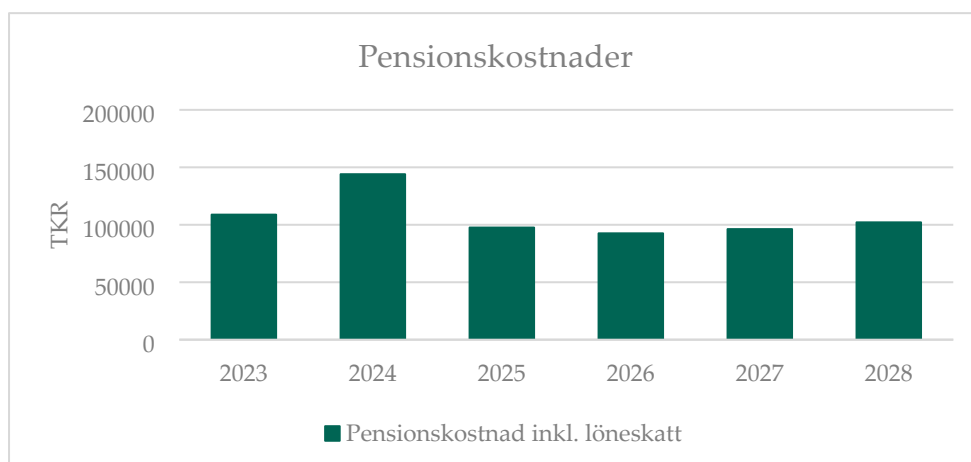
Resultatmål

I praxis finns en tumregel om att ett överskott på två procent av skatteintäkter och generella bidrag är tillräckligt för att behålla förmågan att leverera service till sina kommuninvånare. Tankegången som från början låg till grund för det så kallade tvåprocentsmålet var att sektorn med ett tvåprocenligt överskott skulle kunna finansiera samtliga investeringar med skatteintäkter och generella bidrag, utan att öka skuldsättningsgraden. Denna regel tillämpas i många enskilda kommuner. Givet olika nivåer på soliditet och investeringar bör tvåprocentsmålet inte vara relevant i alla kommuner, utan beroende av lokala förutsättningar. Därmed kan det finnas anledning att antingen ha ett högre eller lägre resultatmål än så. För Tranås kommun krävs ett högre mål än två procent för att kunna självfinansiera de investeringsnivåer kommunen har i dagsläget.

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Måttet visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med egna medel. Tranås kommun har under flera år redovisat positiva resultat och har därmed god soliditet. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas.

Pensionskostnader

Kommunens pensionskostnader ökade åren 2023 och 2024. År 2025 beräknas kostnaderna att sjuka, tack vare den lägre inflationen, och framöver ligga på mer stabila nivåer omkring 100 mkr inklusive löneskatt.

Diagrammet visar kommunens utveckling av pensionskostnader inklusive löneskatt enligt KPA:s senaste prognos från december 2024.

Pris- och löneutveckling

Under 2024 dämpades inflationen och låg då under Riksbankens mål om två procent. År 2025 har börjat med stigande inflation. Per sista mars var den underliggande inflationen (KPIF) i Sverige 2,3 procent. Riksbanken spår att inflationen kommer ligga mellan två till tre procent under 2025 för att därefter sjunka och stabiliserar runt målet om två procent.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV) tas fram av SKR vid varje ny skatteunderlagsprognos och används som underlag för att beräkna kostnadsutvecklingen för löner och priser kommande år, dvs en vägledning för kommuner i budgetarbetet. Nedan följer SKR:s senaste prisindex från februari i år.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)	2024	2025	2026	2027	2028
Arbetskraftskostnader*	3,7	3,5	3,5	3,3	3,3
Övrig förbrukning	2,5	2,7	2,5	2,6	2,6
Prisförändring % (sammanslaget)	3,3	3,3	3,2	3,2	3,2

*Exklusive förändringar i arbetsgivaravgifter

Räntekostnader

Vid ingången av året låg styrräntan på 2,5 procent men sänktes till 2,25 procent av Riksbanken i början av januari. Sedan årsskiftet har inflationen ökat vilket ledde till att styrräntan lämnades oförändrad vid direktionens senaste beslut. Riksbankens prognos är att styrräntan kommer vara oförändrad en tid framöver.

Placeringar

Tranås kommun har placerade medel, per 2024-12-31 123 mkr, som enkelt kan omvandlas till likvida medel. Beloppet är placerat i räntefonder och överföring till transaktionskonto tar ett par dagar. Under 2024 hade placeringarnas marknadsvärde en stark positiv utveckling. I Stadshuskoncernen finns inga placeringar.

Resultatutjämningsreserv

Under eget kapital finns en resultatutjämningsreserv (RUR) om 27,6 mkr som kan användas för att vid behov kunna utjämna resultat över en konjunkturcykel. Riksdagen fattade under hösten 2023 beslut om att resultatutjämningsreserven skulle ersättas med resultatreserv (RER) från räkenskapsåret 2024. Det innebär att 2023 var sista året som avsättning till resultatutjämningsreserven var möjlig. Reserverade medel för nyttjas fram till utgången av år 2033.

Resultatreserv

Från räkenskapsåret 2024 finns möjlighet att reservera medel i resultatreserv. Fullmäktige beslutade i oktober 2024 att Tranås kommun ska ha en resultatreserv. Möjlighet till avsättning finns vid resultat på minst en procent av skatteintäkter och generella bidrag. Resultatreserven får uppgå till max fem procent av skatteintäkter och generella bidrag. Om medel ut resultatreserven disponeras ska det i årsredovisningens förvaltningsberättelse framgå till vad och varför medel har disponerats.

Balanskravsresultat

Reglerna för det så kallade balanskravet anger hur ekonomiska underskott ska beräknas och regleras. Enligt kommunallagen krävs att kommunernas ekonomi ska vara i balans, det vill säga att årets intäkter ska täcka kostnaderna för året, det så kallade balanskravet. Bakom balanskravet ligger den grundläggande idén om att varje generation ska bära de kostnader för service som den generationen beslutar om och konsumerar. Ett underskott enligt balanskravsutredningen ska återställas inom två år.

Balanskravet kan ses som en absolut mininivå, att balanskravet är uppfyllt innebär inte att kravet på god ekonomisk hushållning är uppfyllt. I beräknat resultat enligt de tekniska ramarna efter prioriteringsutrymmet, är balanskravet uppfyllt för budgetperioden 2026–2029.

Belopp i mkr	Utfall 2024	Prognos 2025*	Budget 2026**	Plan 2027**	Plan 2028**	Plan 2029**
Årets resultat	12,2	-3,0	20,7	22,7	25,6	33,9
-Samtliga realisationsvinster	-16,0	-0,5				
+Samtliga realisationsförluster	8,3					
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	4,5	-3,5	20,7	22,7	25,6	33,9
-Reservering av medel till RER			-20,7	-22,7	-25,6	-13,7
+Användning av medel från RER/RUR		3,5				
Balanskravsresultat	4,5	0,0	0,0	0,0	0,0	20,2

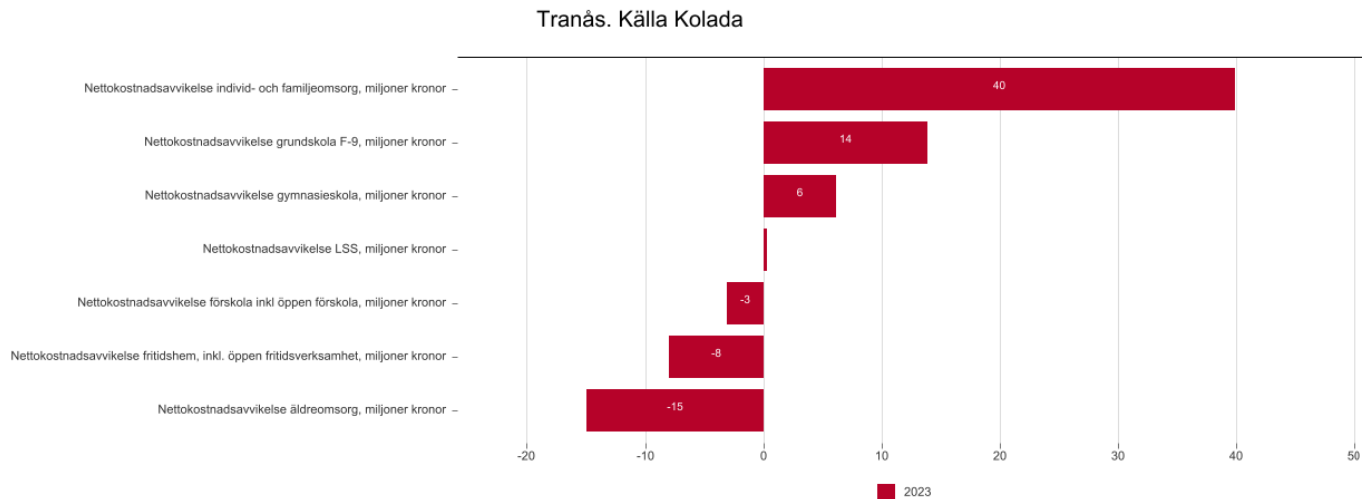
*Helårsprognos efter mars

**Beräknat resultat enligt majoritetens förslag på driftsramar

Nettokostnadsavvikelse

Nettokostnadsavvikelsen jämför nettokostnaden med referenskostnaden (statistiskt förväntad kostnad utifrån Tranås kommuns demografi och förutsättningar). Avvikelse över noll indikerar högt kostnadsläge på grund av till exempel hög ambitionsnivå exempelvis till följd av politiska satsningar och/eller låg effektivitet. Bilden nedan visar nettokostnadsavvikelsen i mkr. Bilden nedan visar nettokostnadsavvikelsen för olika verksamheter i Tranås kommun.

Mål och budget 2026 med plan för 2027-2029

Nettokostnadsavvikelser för olika verksamheter år 2023:

- Individ- och familjeomsorg, +40 mkr.
- Grundskola F.9, +14 mkr.
- Gymnasieskola, +6 mkr.
- LSS, 0 mkr.
- Förskola inkl. öppen förskola, -3 mkr.
- Fritidshem inkl. öppen fritidsverksamhet -8 mkr.
- Äldreomsorg -15 mkr.

Tabellen nedan visar utvecklingen av nettokostnadsavvikelsen per verksamhet över tid åren 2020–2023.

Nettokostnadsavvikelse, miljoner kronor

Nyckeltal		2020	2022	2023
Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola, miljoner kronor	📊 📈 📉	11	2	-3
Nettokostnadsavvikelse fritidshem, inkl. öppen fritidsverksamhet, miljoner kronor	📊 📈 📉	-5	-7	-8
Nettokostnadsavvikelse grundskola F-9, miljoner kronor	📊 📈 📉	9	15	14
Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola, miljoner kronor	📊 📈 📉	-1	0	6
Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg, miljoner kronor	📊 📈 📉	40	50	40
Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg, miljoner kronor	📊 📈 📉	-19	-19	-15
Nettokostnadsavvikelse LSS, miljoner kronor	📊 📈 📉	-7	5	0

Känslighetsanalys

En förändring av personalkostnaderna med 0,5 procent motsvarar 5 mkr.

En förändring med 10 heltidstjänster motsvarar ca 6 mkr (baserat på medellön).

En förändring av skatteintäkter och generella bidrag med 0,5 procent motsvarar 7,5 mkr.

En förändring av befolkningen med en kommuninvånare år 2026 motsvarar 80 404 kr.

En höjning av skatten med 1 krona per 100 intjänade kronor (motsvarar en höjning av skattesatsen från 22,01 till 23,01) innebär en ökad intäkt till kommunen på 48 mkr.

Driftramar 2026 med plan 2027–2029

Förutsättningar för tekniska ramar

Drift- och investeringsramar för budget 2026 med plan för 2027–2029 baseras på förutsättningarna nedan:

- För tekniska driftsramar 2026–2029 ligger Sveriges kommuner och regioners skatteprognos från 2025-02-25 till grund för skatteintäkter och generella bidrag.
- Verksamheter med en teknisk driftsram som utgår från föregående års budget ("budget på budget") kompenseras i ramen för kapitaltjänst.
- Preliminär skattesats respektive år är oförändrad, 22,01 procent per skattekrona.
- Tranås Stadshus AB ska enligt ägardirektiv ge en årlig utdelning till Tranås kommun om 10 mkr.
- I finansverksamhetens budget inkluderas en post om 5 mkr för att bättre klara av att hantera eventuella oförutsedda kostnader för exempelvis exploateringsverksamheten eller svängningar i skatte- och pensionsprognoser.
- Tranås kommun har ett finansiellt mål om ett resultat under en treårsperiod på minst två procent av skatteintäkter och generella bidrag, vilket tekniska driftsramar efter prioriteringsutrymmet når.
- Skattefinansierade investeringar ska självfinansieras (ej finansieras via lån), vilket även är utgångsläget för investeringar som avser exploatering.

Finansiella förutsättningar	2025	2026	2027	2028	2029
Årets resultat i procent av skatter och bidrag (%)	1,2 %	2,4 %	2,4 %	2,0 %	2,0%

Tekniska driftsramar 2026 med plan 2027–2029

Tekniska driftsramar används som grund inför politiska prioriteringar som beslutats om i respektive nämnd och var underlag till budgetberedningen.

De tekniska driftsramarna baserades på:

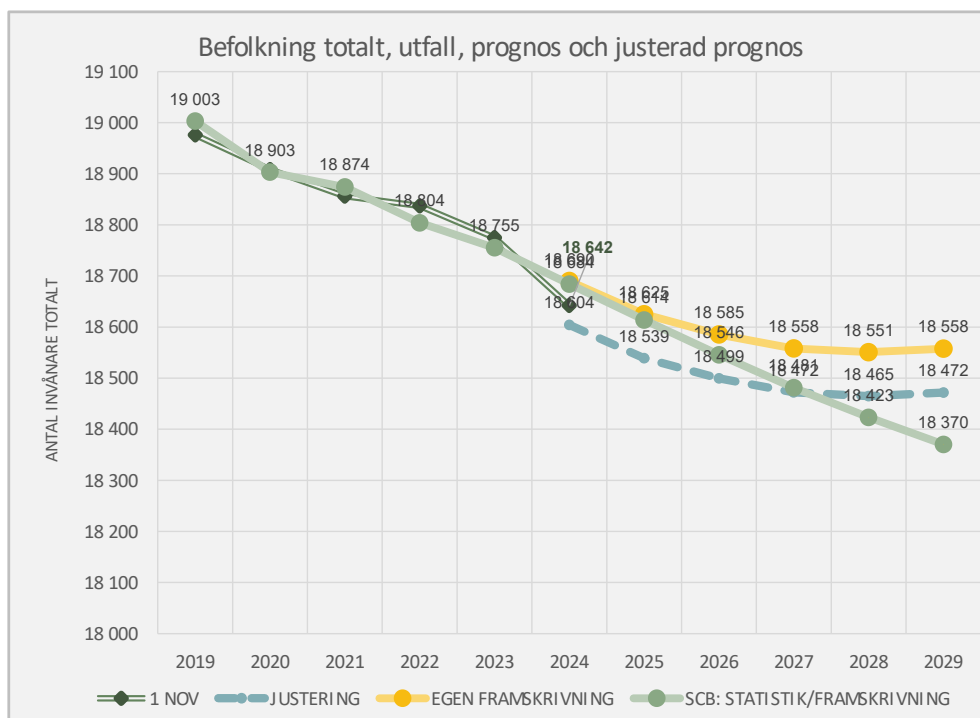
- Prislappar (förskola, fritidshem, grundskola, gymnasieskola och äldreomsorg) som tar hänsyn till antalet invånare inom respektive verksamhet. Prislappar baseras på de intäkter en kommun får för att bedriva en verksamhet av genomsnittlig kvalitet inklusive tillägg/avdrag för struktur.
- Intäktslappar (LSS, IFO, vuxenutbildning inkl. SFI).
- För verksamheter som inte inkluderas ovan utgår den tekniska ramen från föregående års budget ("budget på budget") med hänsyn till de prioriteringar som det beslutades om i kommunfullmäktige i november 2024 samt justering för valnämndens ram de år det är val, samt tekniska justeringar.
 - Högre ram om 0,5 mkr tkr till valnämnden respektive år då val genomförs, år 2026 samt år 2029.
 - Höjd ram för kommunstyrelsen avseende förstärkning upphandling som tidigare finansierats genom PO-påslag om 0,8 mkr.
 - Kommunstyrelsens ram har sänkts avseende kartbidrag till 10-milaorienteringstävling år 2026 och framåt, då detta var ett beslut endast för 2025.
 - Kommunstyrelsens ram har sänkts 2026 och framåt avseende tillfällig höjning av ramen om 1,3 mkr 2025 för satsning på det tidiga livet, barn 0-10 med möjligheter till insatser efter normal arbetstid. Satsningen hanteras från 2026 inom kommunstyrelsens ram från 2026 och framåt.
 - Kommunstyrelsens ram har justerats ned avseende hyresavtal för parkhallen då satsningen sänktes 0,1 mkr för 2026 och framåt.

Mål och budget 2026 med plan för 2027-2029

- Kommunstyrelsens ram har justerats för satsning på IT-säkerhet som höjs med 0,3 mkr från 2026.
- Uppräknat med index enligt SKR:s prisindex för kommunal verksamhet (PKV) 2024-12-12 samt KPIF enligt tabell nedan för respektive år.
- För PO-påslag har en egen beräkning gjorts, baserad på decembers pensionsprognos från KPA vilket anges i tabellen nedan för respektive år.

	2026	2027	2028	2029
Lönepris PKV	3,5 %	3,5 %	3,5 %	3,5 %
Inflation PKV (KPIF)	1,8 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %
PO-påslag	39,83 %	40,05 %	40,49 %	40,49 %

- Nuvarande investeringsplan ligger till grund för investeringsramarna. Investeringsramarna hänger samman med beräknat resultat, förändras investeringsramarna påverkas de tekniska ramarna (för verksamheter som inte har prislapp).
- De tekniska ramarna baseras på den befolkningsprognos som beställs från Jönköpings kommun och som utgår från SCB:s prognos för Tranås kommun. Justering har därefter gjorts för färdigställda bostadsområden i Tranås kommun med en successiv inflyttning. I diagrammet nedan visas befolkningsutvecklingen. Den gröna linjen visar SCB:s prognos från 2024. Den gula linjen visar den prognos som beställts av Jönköpings kommun och som reviderats med successiv inflyttning i färdigställda bostadsområden. Den streckade blå linjen visar justerad prognos utifrån befolkningsutfallet för 2024 som visade på ett lägre utfall. Den streckade blå linjen är den som använts som grund för kommunens budget.

Mål och budget 2026 med plan för 2027-2029

Beslutad driftsbudget 2026 med plan 2027–2029

Kommunfullmäktige beslutade enligt majoritetens förslag till driftsramar för 2026 med plan för 2027–2029.

	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kommunfullmäktige	2 686	2 747	2 835	2 934
Revision	1 205	1 243	1 286	1 330
Överförmyndare	2 943	3 037	3 140	3 249
Valnämnd	520	21	21	522
Kommunstyrelse inkl. kommunledningsförvaltning	130 613	134 002	138 029	142 183
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	137 765	133 192	126 875	120 871
Bygg- och miljönämnden	7 284	7 499	7 752	8 026
Teknik- och griftegårdsnämnden	64 468	67 458	70 879	75 431
Kultur- och fritidsnämnden	60 546	62 496	65 560	68 593
Barn- och utbildningsnämnden	583 396	592 066	602 903	614 906
Vård- och omsorgsnämnden	484 190	513 913	544 477	571 735
SUMMA NETTOKOSTNADER OVAN	1 475 617	1 517 675	1 563 757	1 609 782
FINANSFÖRVALTNING	-1 496 297	-1 540 356	-1 589 329	-1 643 707
ÅRETS RESULTAT	-20 680	-22 681	-25 572	-33 926
Resultat i % av skatteintäkter och generella bidrag	1,4%	1,5%	1,7%	2,3%

Ett minustecken framför beräknat resultat innebär ett positivt beräknat resultat.

Beslutade prioriteringar

I beslutade driftramar, tabellen ovan, inkluderas majoritetens förslag till prioriteringar respektive år, nedan tabell, i förhållande till teknisk budgetram.

	2026	2027	2028	2029
Kommunstyrelse inkl. kommunledningsförvaltning	5 000	5 000	5 000	5 000
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	28 000	20 000	10 000	0
Bygg- och miljönämnden	0	0	0	0
Teknik- och griftegårdsnämnden	2 000	2 000	2 000	3 000
Kultur- och fritidsnämnden	3 000	3 000	4 000	5 000
Barn- och utbildningsnämnden	70 000	68 000	66 000	64 000
Vård- och omsorgsnämnden*	-7 000	-3 000	0	0
Summa prioriteringar i förhållande till teknisk ram:	101 000	95 000	87 000	77 000

*Prioriteringen är negativ i förhållande till den tekniska ramen men innebär en prioritering i förhållande till nuvarande kostnadsnivå.

Sammanfattning av majoritetens prioriteringar:

- Fortsatt satsning på Kultur- och fritid för en stärkt folkhälsa, minskat utanförskap och en balanse-rad tillväxt, vilket också harmonierar med den nya socialtjänstlagen och dess betoning av förebyg-gande insatser.
- Fortsatt satsning på BU-nämndens verksamheter för att kunna erbjuda fortsatt hög kvalitet i för-skola, grundskola och gymnasium. Fortsatt fokus på skolnärvaroprojektet ”Tidiga insatser”. Vi vill se en ökad satsning på att möjliggöra ett engagemang för ideella krafter i förskola och skola.
- Uppdrag åt Individ- och arbetsmarknadsnämnden att fortsätta arbeta för en budget i balans.
- Satsning inom Vård- och omsorgsnämnden på arbetsmiljö och kompetensförsörjning.
- Säkerställa att kommunen har ett tillfredsställande IT-säkerhetsskydd och en satsning på att komma ifatt i digitaliseringsarbetet, inom områden som är särskilt eftersatta.
- Fortsatt fokus på efterlevnad och utveckling av Tranås kommuns hållbarhetsstrategier.
- Anpassning av exploatering av bostäder så att det harmoniserar med en prognostiserad befolk-ningsutveckling, med fokus på målgruppen äldre för det kommunala bostadsbyggandet.

- Påbörja satsning mot ett mer hållbart skogsbruk så att rekreation och mjuka värden prioriteras.
- Det ska vara attraktivt att bo på landsbygden, och vi vill säkerställa en god samhällsservice, bra vägar och utbyggt bredband.
- Fortsatt satsning på att säkerställa bra kollektivtrafik till och från, samt inom våra jobbpendlingsorter.
- Bibehållen skattesats 22,01 kr.

Investeringsramar 2026 med plan 2027–2029

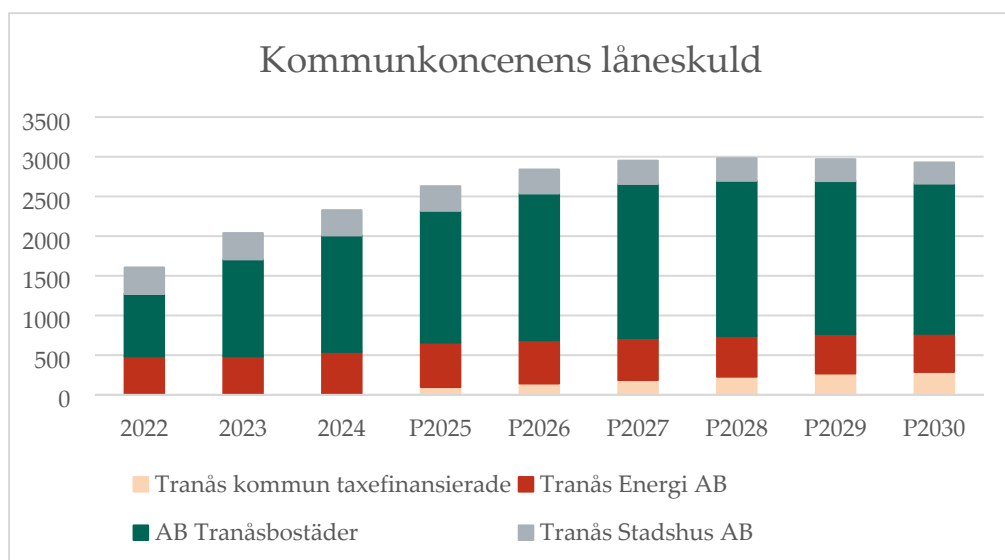
Förutsättningar för investeringsramar

Investeringsbudgeten är uppdelad på skattefinansierade och taxefinansierade investeringar. För de skattefinansierade investeringarna finns även investeringar som är företagsamma (exploateringsprojekt), för dessa gäller att dess intäkter minst beräknas täcka projektets kostnad. Vissa projekt är långsiktiga och intäkten kommer sannolikt inte alltid att kunna matchas mot kostnaden samma år, men i en långsiktig planering är projekten företagsekonomiskt lönsamma.

De egna medel som är tillgängliga att investera för, är beroende av kommunens resultat samt årets avskrivningar. Årets resultat och årets avskrivningar utgör det utrymme som finns för investeringar utan att behöva uppta lån. Om kommunen inte kan finansiera investeringarna med egna medel behöver lånesituationen ses över och eventuellt finansiera vissa projekt genom upplåning. I dagsläget har kommunen inga lån men i kommunkoncernen finns det upptagna lån på dryga 2 miljarder kronor, med största andelen i bostadsbolaget. Alla kommunens verksamhetsfastigheter ligger i bostadsbolaget. Beroende av vilken typ av investering som sker får investeringen varierade konsekvenser för driftskostnaderna framöver. Investeringar kopplade till de avgiftsfinansierade verksamheterna i kommunen; vatten, avlopp, avfall och griftegård, finansieras genom beslutade taxor och avgifter.

Det är ingen självklarhet att varje nämnd behåller samma investeringsram år från år utan det är beroende av vilka projekt som Tranås kommun beslutar sig för att prioritera, därav kan ramar flyttas mellan nämnder innan slutligt budgetbeslut sker i kommunfullmäktige. Totala budgetramar är dock framräknade utifrån kommunens ekonomiska förutsättning att fortsatt ha en god ekonomisk hushållning i förhållande till skatteintäkter och generella bidrag. Kommunens mål är att kommunens skattefinansierade investeringar ska vara självfinansierade, vilket betyder att finansieringen sker av årets resultat samt årets avskrivningar eller av taxor.

Alla verksamhetsfastigheter ligger i koncernbolaget AB Tranåsbostäder och därmed alla investeringar som är kopplade till dessa lokaler. I de kommunala bolagen Tranås Stadshus AB och Östanå Parken AB finns inga investeringar. De investeringar som sker i Östanåparken görs av Tranås kommun.

Diagrammet visar utvecklingen av låneskulden inom Tranås kommunkoncern 2022–2024 med prognos till år 2030.

Kapitaltjänstkostnader som uppstår ska rymmas inom kommunens budgetram. Blir investeringarna för höga kommer kapitaltjänstkostnaden ta utrymme ifrån den ordinarie verksamheten. Därav är det mycket viktigt att prioritera vilka investeringar som ska utföras de kommande åren. Arbete med investeringsprövning är en nödvändighet för hela kommunkoncernen.

Investeringsramar 2026 med plan 2027–2029

Majoritetens förslag till investeringsramar för skattekollektivet samt beslutade investeringsramar för taxekollektivet följer nedan. Investeringsutrymmet respektive år består av årets beräknade resultat och årets avskrivningar. Investeringarna delas upp i skattefinansierade och taxefinansierade investeringar. Taxefinansierade investeringar är lönsamma då de ska finansieras av taxa och/eller avgift.

Majoritetens förslag till investeringsramar år 2026 med plan 2027–2029 för skattefinansierade investeringar

I tabellen nedan redovisas majoritetens förslag till investeringsramar för de skattefinansierade investeringarna per nämnd. I tabellen finns även investeringar som avser exploatering. Exploatering definieras som företagslönsamma investeringar då den avser exploatering av mark som planeras att säljas och resultera i en intäkt för kommunen på sikt. Beslut om investeringsramar för skattefinansierade investeringar kommer att tas i kommunfullmäktige i september.

Majoritetens förslag till investeringsramar för skattefinansierade investeringar:

Skattefinansierade investeringar (tkr)	2026	2027	2028	2029
	BUDGET 2026	PLAN 2027	PLAN 2028	PLAN 2029
NÄMNDER				
Kommunfullmäktige inkl. revision m. fl.	0	0	0	0
Kommunstyrelsen	10 412	9 362	18 362	12 662
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	1300	700	700	700
Bygg- och miljönämnden	150	250	250	250
Teknik- och griftegårdsnämnden	23 590	25 000	30 000	30 000
Kultur- och fritidsnämnden	3 435	3 645	3 645	3 645

Mål och budget 2026 med plan för 2027-2029

Barn- och utbildningsnämnden	7 530	11 225	10 225	10 225
Vård- och omsorgsnämnden	6 525	7 190	4 830	5 310
SUMMA INVESTERINGAR	52 942	57 372	68 012	62 792
Exploatering (företagslönsam investering)	11 200	21 000	32 000	29 000
BERÄKNAD INVESTERINGSRAM SKATTEFIN.	64 142	78 372	100 012	91 792

Finansieringsplan skattefinansierade investeringar

Skattekollektivet				
Belopp i mkr	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Investeringar				
Nettoinvesteringar exklusive exploatering	-52,9	-57,4	-68,0	-62,8
Nettoinvesteringar exploatering	-11,2	-21,0	-32,0	-29,0
Summa investeringar	-64,1	-78,4	-100,0	-91,8
Löpande verksamheten				
Årets resultat	20,7	22,7	25,6	33,9
Justerat för utdelning utan likvida medel	-10,0	0,0	0,0	0,0
Avskrivningar	32,3	26,8	22,1	18,0
Försäljning av mark och anläggningstillgångar*	5,0	10,0	15,0	15,0
Summa löpande verksamhet	48,0	59,5	62,7	66,9
Finansieringsbehov	-16,1	-18,9	-37,3	-24,9
Finansiering investeringar				
Övriga tillförda medel**	16,1	18,9	37,3	24,9
Nyupptagna lån	0	0	0	0
Självfinansieringsgrad	75%	76%	63%	73%

*Budgeterar inte med vinst/förlust på försäljning av anläggningstillgångar

Beslutade investeringsramar 2026 med plan 2027–2029 för taxefinansierade investeringar

Majoritetens förslag till investeringsramar för redovisas nedan. De taxefinansierade verksamheternas investeringsramar inom teknik- och griftegårdsnämnden förutsätter att priserna för taxeverksamheten är på en nivå som understiger snittpriset i riket med fem procent.

Majoritetens förslag till investeringsramar för taxefinansierade investeringar:

Taxefinansierade investeringar (tkr)	2026	2027	2028	2029
	BUDGET 2026	PLAN 2027	PLAN 2028	PLAN 2029
VERKSAMHETER				
VA-verksamheten	31 300	43 450	49 750	48 550
Avfallsverksamheten	23 250	4 100	300	1 500
Griftegårdsverksamheten	5 450	7 450	4 950	4 950
BERÄKNAD INVESTERINGSRAM TAXEFIN.	60 000	55 000	55 000	55 000

Finansieringsplan taxefinansierade investeringar

Taxekollektivet				
Belopp i mkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Investeringar				
Nettoinvesteringar	-60,0	-55,0	-55,0	-55,0
Summa investeringar	-60,0	-55,0	-55,0	-55,0
Löpande verksamheten				
Årets resultat	0	0	0	0
Avskrivningar	11,9	11,7	11,6	11,4
Summa löpande verksamhet	11,9	11,7	11,6	11,4
Finansieringsbehov	-48,1	-43,3	-43,4	-43,6
Finansiering investeringar				
Lån från kund (anslutningsavgifter VA)	2,5	2,5	2,5	2,5
Nyupptagna lån*	45,6	40,8	40,9	41,1
Självfinansieringsgrad	20%	21%	21%	21%

*Positivt värde avser finansiering genom att uppta lån.

Enligt finansieringsplanen finns behov av att låna för att klara investeringarna i den taxefinansierade verksamheten. Räntekostnader för upptagna lån finansieras av taxan.

www.tranas.se